

Прокопець А. А.

*студент спеціальності Публічне управління
та адміністрування*

Полтавської державної аграрної академії

м. Полтава, Україна

Науковий керівник: Мирна О.В.

ЗОВНІШНЯ ТОРГІВЛЯ УКРАЇНИ ЯК ФАКТОР РЕГІОНАЛЬНОГО ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

У сучасному світі ми вже не бачимо життя без торгівлі і обігу грошей. У містах, селах десятки людей займаються торгівлею, але ми розглянемо це питання на більш масштабному рівні, такому як наприклад торгівля окремих країн, або навіть всього світу. Дослідження цієї теми було зумовлено тим, що на даний час по цілому світу спостерігається досить складна економічна ситуація. Одні країни досить бідні щоб розвиватися і займатися торгівлею, а багатим більшість країн не є цікавим в плані торгівлі. За даними Всесвітньої торгівельної організації вже зараз спостерігається стрімке зменшення обсягів міжнародних торгових стосунків, в Україні також обсяги зовнішньої торгівлі суттєвого скорочуються, що вкрай негативно відбивається на загальному економічному стані країни.

Розвиток зовнішньої торгівля України відзначився рядом проблем, серед яких, у першу чергу, нерациональна структура вітчизняного експорту, в якому домінують сировина та продукція з низьким рівнем переробки.

Міжнародна зустрічна торгівля є якісно новою формою організації комерційних операцій, розвиток якої відрізняється швидкими темпами. Вона сприяє встановленню ефективного, довгострокового, взаємовигідного співробітництва учасників безпосередньо в сфері виробництва. У міжнародному товарообігу її частка складає близько 50 %.

Видами міжнародної зустрічної торгівлі є: бартерні операції; зустрічні закупівлі; викуп техніки, що була у вживанні; операції з давальницькою

сировиною; прості компенсаційні операції; складні компенсаційні угоди.

Отже, зовнішня торгівля являє собою обмін товарами та послугами з іншими країнами для окремо взятого національного господарства. З моменту виникнення зовнішньої торгівлі відбувався постійний розвиток та вдосконалення її форм, пошук найзручніших способів організації взаємовідносин між торговельними партнерами.

Основою системи показників розвитку міжнародної торгівлі є група обсягових індикаторів, до складу якої входять експорт, реекспорт, імпорт, реімпорт, зовнішньоторговельний обіг, генеральна торгівля, спеціальна торгівля та фізичний обсяг торгівлі.

Зовнішньоторговельний оборот – сума вартості експорту і імпорту країни або груп країн за певний період: рік, квартал, місяць [1, с. 3]. Зовнішньоторговельний обіг показує загальні обсяги зовнішньоторговельної діяльності, тобто експорту та імпорту в цілому.

Таблиця 1

Структура обсягів експорту, імпорту або зовнішньоторговельного обігу на душу населення, 2017 р.

Назва продукції	Експорт, %	Імпорт, %
1. Сільськогосподарська сировина	24,7	5,3
2. Продовольчі товари	17,6	5,0
3. Мінеральна сировина	7,5	21,6
4. Продукція хімічної промисловості	5,4	21,6
5. Деревина виробу з деревини	4,6	2,8
6. Продукція легкої промисловості	2,4	4,6
7. Недорогоцінні метали і вироби з них	22,9	5,9
8. Продукція машинобудування	11,9	29,1
9. Інші товари	4,0	4,0

Джерело: [2]

Проаналізувавши дану таблицю можемо зробити висновок, що в експорті найбільший відсоток займає сільськогосподарська сировина – майже 25 %, друге місце посідають недорогоцінні метали і вироби з них – майже 23 %. Як бачимо, в експорті останніх років продовжує переважати сільськогосподарська

сировина, яка, на відміну від готової продукції, має меншу вагу доданої вартості. А в структурі імпортованої у 2017 р. продукції найбільшу частку займає продукція машинобудування – майже третина, а друге місце поділяють продукція хімічної промисловості і мінеральна сировина, а інші види продукції по окремих позиціях структури не перевищують 6 %. Таким чином, в Україні є досить широкий асортиментний ряд товарів для продажу, таких як: послуги, сировинні ресурси, промислові товари тощо.

Можна зробити висновок, що серед форм міжнародних економічних відносин основною і найбільш вагомою ланкою була і залишається міжнародна торгівля, теоретичну базу якої становлять надбання багатьох вчених-економістів, які являються актуальними і сьогодні. Виграш від торгівлі та ефективність її здійснення можна оцінити за допомогою ряду показників міжнародної торгівлі, що дає змогу отримати інформацію про загальний стан міжнародної торгівлі та уявити місце окремої країни в системі світових господарських зв'язків.

Література:

1. Герасимчук В. Г, Войтко С. В. Конспект лекцій «Міжнародна економіка» К., НУТУ «КП», 2009. 78 с.
2. Державний комітет статистики України: офіційний сайт. – URL: www.ukrstat.gov.ua (дата звернення: 20.05.2019).